

EU nieuwsbrief 2019–2020 | 3

De EU Nieuwsbrief van het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG) is bedoeld om leden, studenten en belangstellenden, te informeren over (actuariële) ontwikkelingen in Europa.

Belangstellenden kunnen zich richten tot het redactiesecretariaat (pascale.heese@ag-ai.nl) voor het regulier ontvangen van deze Nieuwsbrief.

Copyright berust bij het AG. Het overnemen van passages in andere publicaties is toegestaan met bronvermelding.

- **Pensioenen | 2**
- **Solvency II | 4**
- **Kapitaalmarktenunie | 7**
- **Digital Finance | 8**

Pensioenen

De deadline voor de omzetting van de IORP II-richtlijn in nationale wetgeving was 13 januari 2019. 25 van de 28 lidstaten, waaronder Nederland, hebben volledige omzettingsmaatregelen [meegedeeld](#) aan de Europese Commissie. Nu moeten alleen Spanje (gedeeltelijk), Portugal en Ierland dit ook nog doen.

De Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen (EIOPA) heeft de ontwikkelingen op het gebied van COVID-19 in de aanvullende pensioenen sector nauwlettend gevolgd. Als langetermijnbeleggers kunnen instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening (IBPV's) een stabiliserende rol spelen in de huidige volatiele markten. EIOPA heeft op 17 april 2020 [een verklaring gepubliceerd](#) over de principes om de impact van COVID-19 op de sector van de bedrijfspensioenen te beperken.

De Europese Commissie werkt momenteel samen met EIOPA aan een aantal gedelegeerde en uitvoeringshandelingen voor de effectieve uitvoering van de pan-European Personal Pension Product (PEPP) [Verordening \(EU\) 2019/1238](#). Op 2 december 2019 startte EIOPA een [openbare raadpleging](#) over haar aanpak van de gedelegeerde en uitvoeringshandelingen, zoals opgelegd door de verordening. Deze raadpleging is op 2 maart 2020 gesloten. Er zijn nog geen resultaten bekend gemaakt.

Op 20 februari 2020 heeft EIOPA [een tweede openbare PEPP raadpleging](#) over de [implementatie van technische normen voor toezichtrapportage en samenwerking](#)

gepubliceerd. Deze sloot op 24 mei 2020. EIOPA moet medio augustus 2020 haar ontwerpen aan de Commissie voorleggen. Zie voor achtergrondinformatie [het factsheet](#) van de Europese Commissie over PEPP's.

De Europese Commissie heeft op 14 mei besloten [Nederland voor het Hof van Justitie te dagen](#) omdat Nederland de overdracht van pensioenkapitaal door mobiele werknemers belast. Volgens EU-wetgeving staat het werknemers vrij om een baan aan te nemen in lidstaten die volledige of gedeeltelijke forfaitaire pensioenuitkeringen toestaan. Twaalf lidstaten staan pensioenuitkering in de vorm van een vast bedrag toe: België, Denemarken, Duitsland, Griekenland, Hongarije, Ierland, Italië, Luxemburg, Oostenrijk, Slowakije, Spanje en Tsjechië. Het heffen van belasting op overdrachten van pensioenkapitaal naar deze lidstaten, terwijl dit niet het geval is bij binnenlandse overdrachten, vormt volgens de Commissie een ernstige belemmering voor het vrije verkeer van werknemers, het vrij verrichten van diensten en het vrije verkeer van kapitaal.

Per Eckefeldt en Anda Pățărău, beiden werkzaam bij DG ECFIN van de Europese Commissie, hebben op persoonlijke titel het Discussion paper [Special Pensions in the EU](#) geschreven. In de meeste landen zijn de speciale pensioenen al lang geleden ingevoerd. Kenmerken hiervan zijn meestal een lagere pensioengerechtigde leeftijd, gunstiger getelde tijdvakken van premiebetaling of hogere uitkeringen. Recente nationale hervormingen wijzen er echter op dat dergelijke preferentiële regelingen geleidelijk worden afgeschaft, met name voor veiligheids- en defensiemedewerkers en overheids personeel. De publicatie van april 2020 gaat onder andere over de vraag of men dergelijke regelingen in de toekomst voort dient te zetten.

Solvency II

EIOPA heeft zodra de eerste gevolgen van de COVID-19-pandemie zich begonnen te ontvouwen, in samenspraak met de Europese Commissie, [meegedeeld](#) dat zij het verwachte advies voor de herziening van Solvency II evenals [de holistische effectbeoordeling](#) over de gecombineerde impact van het ontwerpadvies, niet eind juni 2020, maar eind december 2020 zal opleveren.

De grondgedachte was tweeledig: ten eerste, zowel aan de verzekeringssector als aan de toezichthouders, operationele adempauze bieden; en ten tweede, om de impact van de huidige COVID-19-pandemie op de Solvency II Review te kunnen beoordelen.

EIOPA heeft aangekondigd om aanvullende informatie te verzamelen tot en met 30 juni 2020 als peildatum. De aanvullende informatie van EIOPA zal de holistische effectbeoordeling bijwerken met gegevens met referentiedatum 30 juni 2020. Dit informatieverzoek zal worden gevoerd van juli tot half september 2020. Het zal, aldus EIOPA, worden gericht aan een deel van de steekproef van de verzekeraars die vandaag al meewerken aan het lopende informatieverzoek. Verdere details zijn nog niet publiekelijk bekend.

Zal dit verzoek om aanvullende informatie gericht zijn op dezelfde onderdelen van de solvabiliteitsberekeningen als het lopende verzoek, met meer gegevenspunten over een langere periode? Of voegt het elementen toe die momenteel niet in het informatieverzoek

zijn opgenomen? Tijdens de vergadering van de Raad van Bestuur eind maart 2020, concludeerde EIOPA dat de vertraging van de evaluatie van Solvency II wenselijk was om ervoor te zorgen dat het advies aan de Commissie de impact van de huidige crisissituatie naar behoren weergeeft. En die impact is mogelijk groter dan de delen die momenteel worden overwogen. Tijdens de vergadering van de Raad van Bestuur van EIOPA eind april 2020, werd geopperd te kijken naar bijkomende COVID-19 gerelateerde specifieke data zoals bijvoorbeeld lapse rates. Er werd ook gesteld dat, hoewel specifieke delen van het advies misschien herzien moeten worden in het kader van de pandemische gebeurtenissen, het narratief onderliggend aan de herziening solide is. De Commissie was het daarmee eens, maar onderstreepte tegelijkertijd dat sommige delen van de review misschien toch eerder beslecht zouden kunnen worden omdat niet alles in Solvency II door COVID-19 wordt beïnvloed.

Betekent dit ook dat verzekeraars en herverzekeraars, die niet door de nationale toezichthouders zijn benaderd voor het aanleveren van gegevens voor de holistische effectbeoordeling en die niet waren opgenomen in de eerste steekproef, geen kans zullen krijgen om hun opmerkingen over de COVID-19 impact te delen? Gezien het feit dat de impact van de COVID-19-pandemie breder lijkt te zijn dan de klassieke verwachte pandemische risico's, is dit een goed idee.

Voor een volledig overzicht van COVID-19 gerelateerde maatregelen van EIOPA met betrekking tot de verzekerings- als pensioensector, [klik hier](#).

Kapitaalmarktenunie

[De kapitaalmarktenunie \(KMU\)](#), het EU initiatief dat moet leiden tot verdieping en verdere integratie van de kapitaalmarkten van de 28 lidstaten, is bedoeld als een cruciaal middel om de financieringsbronnen van ondernemingen te diversifiëren. Bijna alle voorgestelde wetgevingshervormingen van het oorspronkelijke plan uit 2015 zijn aangenomen. De Europese Raad vindt het erg belangrijk om het KMU-project voort te zetten en verder te verdiepen.

In reactie op [de conclusies](#) van de Europese Raad hierover van 5 december 2019, heeft de nieuwe Europese Commissie, in haar [Werkprogramma voor 2020](#), een 'Actieplan voor de kapitaalmarktenunie' opgenomen. Dit plan wordt in september 2020 gepubliceerd. Het is gericht op een betere integratie van de nationale kapitaalmarkten en moet zorgen voor gelijke toegang tot investeringen en financieringsmogelijkheden voor burgers en bedrijven in de hele EU. Ook wordt het gezien als een belangrijk instrument om de economie van de EU weer op gang te brengen in de nasleep van COVID-19.

Voortbouwend op haar doel om de oprichting van de KMU te voltooien, heeft de Europese Commissie een [Forum op Hoog Niveau \(HLF\)](#) ingesteld. Deze expertgroep presenteerde op 20 februari 2020 [haar tussenrapport](#). Het HLF presenteert op 10 juni 2020 haar eindrapport presenteren en daarmee beleidsaanbevelingen indienen.

[Het voorstel](#) voor een verordening over de totstandbrenging van een raamwerk om duurzame beleggingen te bevorderen, is zo goed als aangenomen. [De verordening](#) maakt de invoering van een classificatiesysteem (taxonomie) mogelijk, dat toelaat te beoordelen in welke mate een bepaalde economische activiteit duurzaam is. [Het procedurebestand](#) van het Europees Parlement bevat achtergrondinformatie.

De drie Europese toezichthoudende autoriteiten (EBA, EIOPA en ESMA) hebben op 23 april 2020 [een raadplegingsdocument](#) gepubliceerd, waarin wordt gevraagd om input over de voorgestelde normen voor de openbaarmaking van milieu-, sociale en governancegegevens voor financiëlemarktdelnemers, -adviseurs en -producten. De sluitingsdatum van de raadpleging is op 1 september 2020.

De ECB heeft besloten het verslag over 'Financiële integratie in Europa' (mei 2018) en het 'Verslag over de financiële structuren' (oktober 2017) samen te voegen tot één verslag over ['Financiële integratie en structuur'](#) in de eurozone. Het is bedoeld om de aandacht te richten op structurele ontwikkelingen in het financiële stelsel van het eurogebied en daarmee verband houdende beleidskwesties. Het nieuwe verslag besteed specifieke aandacht aan belangrijke structurele ontwikkelingen zoals het proces van financiële integratie, veranderingen in de financiële structuur en het proces van financiële ontwikkeling of modernisering. Daarnaast wordt het geselecteerde beleid in de financiële sector worden besproken, met name het beleid in verband met de Europese bankenunie en de KMU en levert daarmee ook een bijdrage aan het debat over de wijze waarop de Europese Economische en Monetaire Unie (EMU) kan worden verdiept.

Digital Finance

De digitalisering is het Europese financiële systeem en het aanbieden van financiële diensten aan Europese bedrijven en burgers grondig aan het veranderen. In de afgelopen jaren hebben de EU en de Commissie digitalisering en innovatie in de financiële sector omarmd. Dit deden ze door een combinatie van horizontaal beleid, voornamelijk uitgevoerd onder de paraplu van een digitale eengemaakte markt strategie, de cyberstrategie en de data-economie, en ook door sectorale initiatieven zoals de herziene richtlijn betaaldiensten (Payment Services Directive, PSD2), het recente politieke akkoord over de crowdfunding-verordening en [het FinTech-actieplan](#). Vooral de initiatieven in het FinTech-actieplan waren gericht op het ondersteunen van de opschaling van innovatieve diensten en bedrijven in de hele EU. Een voorbeeld daarvan is de grotere convergentie van het toezicht om de invoering van nieuwe technologieën door de financiële sector (bijvoorbeeld Cloud computing) te bevorderen, maar ook om de veiligheid en veerkracht van de financiële sector te verbeteren. Alle acties die de Commissie had vooropgesteld in het plan zijn inmiddels voltooid.

Maar het volledige potentieel van het digitale tijdperk in de hele economie, ook in de financiële sector, moet verder worden uitgediept. Zoals uiteengezet in [het werkprogramma van de Commissie](#) in januari 2020 zal de Commissie, gezien het brede en fundamentele karakter van de uitdagingen die voor de financiële sector in het verschiet liggen, in het derde kwartaal van 2020 een nieuwe strategie voor digitale financiering / FinTech-actieplan voorstellen. Daarin worden een aantal gebieden beschreven waar het openbaar

beleid de komende vijf jaar aandacht aan moet besteden. Deze nieuwe strategie bouwt voort op het vorige FinTech-actieplan, rekening houdend met alle recente markt- en technologische ontwikkelingen die de financiële sector in de nabije toekomst waarschijnlijk zullen beïnvloeden.

De Commissie heeft daartoe [een openbare raadpleging](#) (consultatie) uitgeschreven die loopt tot 26 juni 2020. De reacties op deze raadpleging dragen bij aan de toekomstige werkzaamheden met betrekking tot een *digital finance* strategie/FinTech-actieplan. In een recent webinar over Digital Finance dat georganiseerd werd door DG FISMA, het Directoraat-generaal dat zich bezighoudt met de financiële sector inclusief verzekeringen en pensioenfondsen, zei de Commissie dat ze momenteel onderzoeken in welke mate open finance zoals ingevoerd door PSD2 verder kan worden uitgebreid: *"The Commission is assessing intra financial services open finance."* Verder voegde de Commissie toe dat de Digital Finance strategie helemaal niet gaat over het beschermen van een bepaald of bestaand business model, maar over *"making sure everybody can compete in a fair and equal way. Horizontal access for ensuring a fair market access to avoid creating asymmetries."*

Tegelijkertijd werkt de Commissie aan een Digital Services Act. In dat kader loopt momenteel [een openbare raadpleging](#) over de aanvangseffectbeoordeling tot 30 juni 2020. Deze is bedoeld om te kijken wat de reacties zijn op een mogelijk voorstel tot verordening van de Commissie die een ex ante regulerend instrument zou invoeren voor grote online platforms met aanzienlijke netwerkeffecten die fungeren als poortwachters in de Europese interne markt van de Unie. Het is algemeen aanvaard dat enkele zeer grote online

platforms het grootste deel van de digitale economie vertegenwoordigen. Hun rol als poortwachters en hun economische macht en controle over ecosystemen van hele platforms, maken het in wezen onmogelijk voor bestaande of nieuwe marktdeelnemers om hun posities te betwisten. Dit initiatief bevat opties voor ex-anteregels om ervoor te zorgen dat markten die door dergelijke platforms worden gekenmerkt, eerlijk en betwistbaar blijven.

In een recente [e-speech](#) voor de Duitse vereniging van actuarissen (DAV) onderlijnde Gabriel Bernardino, voorzitter van EIOPA (en zelf een actuaaris) de rol van de actuaaris in digital finance: *"Actuarissen hebben altijd een belangrijke rol gespeeld bij het waarborgen van effectieve bestuursystemen. En in feite wordt de rol van actuarissen in het digitale tijdperk nog belangrijker. Tegenwoordig hebben de verzekeringsmaatschappijen te maken met enorme hoeveelheden data en steeds veranderende data-analysetechnieken. Actuarissen hebben diepgaande expertise in datakwaliteit en data-analyse en kunnen daarom een maatstaf voor kwaliteitswaarborg bieden, door deskundig technisch actuariel advies op een moment dat dit meer dan ooit nodig is. Bovendien kunnen actuarissen, vanwege hun sterke analytische vaardigheden, een belangrijke rol spelen in nieuwe digitale ecosystemen en expertise bieden op het gebied van voorspellende modellering en optimalisatie ter ondersteuning van snellere en slimmere beslissingen over bedrijfsrisico's in alle sectoren. Dit zijn uitdagingen die het actuariële beroep direct raken.*

Dit betekent dat actuarissen hun vaardigheden moeten aanpassen door middel van continue training en leerprocessen en ook moeten leren samenwerken met nieuwe professionals die gaan werken in het verzekeringsbedrijf. Pas afgestudeerde actuarissen

hebben wellicht al veel van de vaardigheden met betrekking tot nieuwe technologieën op de universiteit verworven, maar ook zij zullen bereid moeten zijn om te blijven leren. Omdat technologie evolueert en de omstandigheden veranderen. We zien nu dat degenen die zich kunnen aanpassen, deze moeilijke en onzekere tijden beter aankunnen. Dus ik zou zeggen dat het voor actuarissen, nieuw en ervaren, belangrijk is om flexibel te blijven en klaar te staan om nieuwe vaardigheden te leren, zodat je altijd een gewaardeerde en belangrijke rol kunt spelen bij het waarborgen van kwaliteitsnormen in de verzekeringssector en daarbuiten." (Deze passage betreft een eigen vertaling)

Disclaimer

Alhoewel dit werk is opgesteld op basis van betrouwbare bronnen en nauwkeurig onderzoek, is ICODA European Affairs in geen enkel opzicht verantwoordelijk voor de informatie die is gepubliceerd in deze EU-nieuwsbrief.

Deze nieuwsbrief is geschreven door Lodewijk Buschkens (ICODA European Affairs) en Lieve Lowet (Schuman European Affairs). ICODA is sinds 1991 actief op het gebied van Europese belangenbehartiging. Het kantoor is gevestigd midden in de Europese wijk van Brussel. Vanuit deze centrale positie verleent het bureaudiensten aan het bedrijfsleven, nationale en lokale overheden, NGO's, de Europese Commissie en Europese koepelorganisaties. Naast monitoring bestaat de dienstverlening uit advisering en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van European Affairs. ICODA adviseert haar cliënten over de te volgen lobbystrategie, de juiste timing van de lobby en de wijze van informatieverstrekking aan de Europese beleidsmakers.

Research afgesloten op donderdag 4 juni 2020.

Koninklijk Actuarieel Genootschap